

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-32661919-610-223
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

16.07.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi :a) 08.06.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1870952 sayılı yazınız.
b) 08.06.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1870958 sayılı yazınız.
c) 08.06.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1870974 sayılı yazınız.
ç) 12.06.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1873882 sayılı yazınız.
d) 16.06.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1875779 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d)'de kayıtlı yazılarla iletilen İstanbul Milletvekili Kezban KONUKÇU'nun 7/44703, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut TANAL'ın 7/44709, 7/45036 ve 7/45373, Siirt Milletvekili Sabahat ERDOĞAN SARITAŞ'ın 7/44831, Tekirdağ Milletvekili Cem AVŞAR'ın 7/45037, Bartın Milletvekili Aysu BANKOĞLU'nun 7/45356, Şanlıurfa Milletvekili Ferit ŞENYAŞAR'ın 7/45367, Balıkesir Milletvekili Turhan ÇÖMEZ'in 7/45370, Ankara Milletvekili Mesut DOĞAN'ın 7/45371 ve 7/45489 ile Diyarbakır Milletvekili Ceylan AKÇA CUPOLO'nun 7/45490 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (29 Sayfa)

7/44703
7/44709
7/44831
7/45036-45037
7/45356 GK 171
GK 168

7/45367
7/45370-45371 GK 171
7/45373
7/45489-45490 GK 174

7/45037
GK 168

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ CEM AVŞAR'IN 7/45037 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımızca gençlerin eğitim sistemine erişimlerinin güçlendirilmesi, eğitim süreçleri içinde kalmalarının sağlanması, mesleki ve akademik gelişimlerinin desteklenmesi, eğitimden kopma ve okul terk risklerinin azaltılması, öğrencilerin sosyal-duygusal gelişimlerinin güçlendirilmesi ve güvenli eğitim ortamlarında yetişmeleri amacıyla ilgili mevzuat, stratejik plan, öğretim programları, rehberlik hizmetleri, mesleki eğitim politikaları ve kurumlar arası iş birliği mekanizmaları çerçevesinde çalışmalar yürütülmektedir.

Gençlerin ne eğitimde ne istihdamda olma durumu, işgücüne katılımı, işsizlik oranları, yükseköğretime geçişi, bağımlılık riski, suça sürüklenme ihtimali ve psikososyal destek ihtiyaçları çok boyutlu konular olup yalnızca eğitim hizmetleriyle sınırlı değildir. Bu alanlar; eğitim politikalarının yanı sıra istihdam, sosyal hizmet, aile, gençlik, sağlık, adalet, güvenlik ve yükseköğretim politikalarıyla da ilişkilidir. Bakanlığımız görev alanı bakımından söz konusu süreçler; öğrencilerin örgün eğitimde kalmalarının desteklenmesi, okul terk risklerinin azaltılması, mesleki yönlendirme ve rehberlik hizmetlerinin güçlendirilmesi, mesleki ve teknik eğitimin istihdamla ilişkisinin artırılması ve risk altındaki çocuk ve gençlere yönelik koruyucu-önleyici çalışmaların yürütülmesi yönüyle ele alınmaktadır.

Sektörel ihtiyaçlar, çağın gerekleri ve nitelikli iş gücü ihtiyacı doğrultusunda mesleki ve teknik eğitim alanında kurum ve kuruluşlarla iş birliği protokolleri yürütülmektedir. Bu kapsamda mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında öğretmen ve öğrencilerin yeterliklerinin geliştirilmesi, öğretim programlarının güncellenmesi, eğitim ortamlarının iyileştirilmesi, başarılı öğrencilerin desteklenmesi ve mezunlara istihdam imkânı sağlanması amacıyla sektör temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşları, meslek örgütleri, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarıyla ortak çalışmalar yapılmaktadır. Mevcut durumda çok sayıda kurum ve kuruluşla iş birliği protokolleri yürürlükte olup yeni çalışmalar da ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilmektedir.

Mesleki ve teknik eğitim programlarının hazırlanması ve güncellenmesi süreçlerinde eğitim politikaları, eğitim kurumlarından ve uygulayıcılardan alınan geri bildirimler, teknolojik gelişmeler, sektörel raporlar, iş piyasası ihtiyaçları, uluslararası sınıflamalar ve standartlar, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi, protokoller, AR-GE raporları, mevzuat değişiklikleri, İŞKUR, TÜİK ve diğer kurum/kuruluş verileri dikkate alınmaktadır. Bu yaklaşım, nitelikli eğitim ile istihdam arasındaki bağın güçlendirilmesini ve öğrencilerin ilgi, yetenek ve becerileri doğrultusunda yönlendirilmesini hedeflemektedir.

Eğitimden kopma riski taşıyan çocuklar ile ne eğitimde ne istihdamda bulunan gençlerin tespiti, izlenmesi ve yeniden eğitim süreçlerine kazandırılması amacıyla da çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda Millî Eğitim Bakanlığı ile Genç Hayat Vakfı iş birliğinde; 11-18 yaş aralığındaki örgün eğitim çağındaki çocuklar ile eğitimden kopma riski bulunan öğrencilere yönelik tespit, önleme, izleme ve yönlendirme çalışmaları, çocuk işçiliğini ve akran zorbalığını önleme faaliyetleri, yaşam becerileri, istihdam edilebilirlik becerileri, psikososyal destek ve kariyer yönlendirme çalışmalarını içeren Eğitim İş Birliği Protokolü imzalanmıştır. Söz konusu protokol kapsamında belirlenen pilot illerde faaliyetler yürütülmektedir.

Ayrıca Mesleki ve Teknik Eğitim Yoluyla Sosyal ve Ekonomik Uyum Projesi ile İstihdam için Mesleki Eğitim Programı kapsamında, okula devam etmeyen veya eğitimden kopma riski taşıyan gençlerin tespit edilmesi, ev ve iş yeri ziyaretleriyle öğrencilerin eğitim

sistemine yeniden kazandırılması, kariyer günleri, fuarlar ve bilgilendirme toplantıları aracılığıyla mesleki ve teknik eğitime ilişkin farkındalığın artırılması amaçlanmaktadır. Bu çalışmalar, öğrencilerin aktif hayata, üretime ve istihdama katılımını destekleyen eğitim temelli müdahale araçları olarak değerlendirilmektedir.

Bakanlığımızca eğitime devam edemeyen veya okuldan erken ayrılma riski taşıyan öğrencilerin; akademik benlik algısının düşüklüğü, akademik erteleme, öz disiplin eksikliği, çatışmaları yönetme güçlüğü, okulla bağ kuramama, öz düzenlemeli öğrenme becerilerinin yetersizliği ve benzeri psikososyal-akademik risk faktörleri dikkate alınarak desteklenmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Şartlı Nakit Transferinin Etkisinin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında aile psikoeğitim programı, akademik becerileri geliştirme müdahale programı ve lise öğrencilerine yönelik eğitsel grup rehberliği programı geliştirilmiş; rehber öğretmen/psikolojik danışmanlara ve diğer öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimler planlanmıştır. Programlardan yararlanan öğrencilere ilişkin süreçler e-Rehberlik modülü üzerinden takip edilmektedir.

Gençlerin psikososyal durumları ve ruh sağlığına ilişkin çalışmalar, Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda yürütülen rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri kapsamında gelişimsel, önleyici ve iyileştirici bir anlayışla yürütülmektedir. Öğrencilerin sosyal-duygusal becerilerinin güçlendirilmesi, riskli davranışlardan uzak durmaları, sağlıklı karar verme becerileri geliştirmeleri ve suça sürüklenme risklerinin azaltılması amacıyla okul öncesinden ortaöğretime kadar farklı kademelere yönelik psikoeğitim programları, psikolojik sağlık materyalleri, öğretmen ve veli bilgilendirme içerikleri hazırlanmıştır.

Suçta sürüklenen veya korunma ihtiyacı bulunan çocuklara yönelik süreçler, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında verilen danışmanlık tedbiri kararları çerçevesinde yürütülmektedir. Bu kapsamda çocuk yalnızca bireysel olarak değil, ailesi ve sosyal çevresiyle birlikte ele alınmakta; yeniden suça sürüklenmenin önlenmesi amacıyla risk faktörleri değerlendirilmekte, koruyucu ve destekleyici önlemler alınmakta ve psikososyal destek hizmetleri sunulmaktadır. “Adalet Sistemi İçindeki Çocuklara Yaklaşım Kılavuzu” doğrultusunda çocuklarla çalışan personelin çocuğun üstün yararını gözeten, koruyucu ve destekleyici bir yaklaşım sergilemesi amaçlanmaktadır.

Çocukların eğitim süreçlerinin güvenliğinin sağlanmasına yönelik olarak Bakanlığımız, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı arasında yürütülen iş birliği mekanizmaları bulunmaktadır. Okul ve çevresinde güvenlik tedbirlerinin planlanmasında risk analizi temelli yaklaşım esas alınmakta; koruyucu ve önleyici güvenlik tedbirleri ile erken uyarı mekanizmalarının etkin koordinasyonu ilgili kurumlarla birlikte yürütülmektedir.

Bağımlılıkla mücadele kapsamında Bakanlığımız, çocuk ve gençlerin sağlıklı gelişimlerini desteklemek ve madde bağımlılığı başta olmak üzere bağımlılık risklerinden korunmalarını sağlamak amacıyla koruyucu ve önleyici çalışmalar yürütmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında öğrencilerin sağlıklı yaşam becerileri geliştirmeleri ve zararlı alışkanlıklardan uzak durmaları desteklenmekte; okul ve kurumlarda öğrenci, öğretmen ve ailelerle madde bağımlılığını önleme, aile içi iletişim, duygu düzenleme, problem çözme, stresle baş etme, sağlıklı yaşam ve sosyal beceriler alanlarında bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır.

Bakanlığımız ile Türkiye Yeşilay Cemiyeti iş birliğinde bağımlılıkla mücadeleye yönelik çalışmalar da yürütülmektedir. Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitim Programı, Okulda Bağımlılığa Müdahale Programı, Yaşam Becerileri Eğitimi Programı, Sağlıklı Nesil Sağlıklı Gelecek Yarışması ve bağımlılıkla mücadele odaklı sosyal etkinlikler kapsamında öğrenci, veli ve öğretmenlere yönelik koruyucu ve önleyici çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Ancak 15-24 yaş grubundaki gençlerin bağımlılık durumu, tedavi süreçleri, sokakta ya da aile yanında yaşama durumlarına ilişkin nüfus temelli ayrıntılı veriler Bakanlığımızın doğrudan görev ve kayıt alanı dışında olup ilgili kurumların görev alanlarıyla bağlantılıdır.

Psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri, Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar ile rehberlik ve araştırma merkezlerinin koordinasyonunda yürütülmektedir. Rehberlik servisi bulunmayan okullarda da rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri; il/ilçe millî eğitim müdürlükleri, rehberlik ve araştırma merkezleri, okul yönetimleri ve görevlendirme süreçleri aracılığıyla ilgili mevzuat doğrultusunda yerine getirilmektedir. Rehberlik hizmetlerinin planlanmasında Rehberlik İhtiyaçları Belirleme Anketleri, sınıf risk haritaları, okul risk haritaları ve okul rehberlik programları dikkate alınmaktadır.

Akran zorbalığı ve okulda şiddetin önlenmesine yönelik olarak Bakanlığımızca 26.08.2024 tarihli ve 2024/56 sayılı “Okullarda Şiddetin Önlenmesi Genelgesi” yayımlanmıştır. Söz konusu Genelge kapsamında merkez ve taşra teşkilatındaki yöneticiler, okul idarecileri ve öğretmenlerin görev ve sorumlulukları tanımlanmış; risk faktörlerinin belirlenmesi, önleyici çalışmaların planlanması, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin güçlendirilmesi ve güvenli okul ikliminin desteklenmesi amaçlanmıştır. Okullarda akran zorbalığını önlemeye yönelik farkındalık programları, öğretmen ve velilere yönelik bilgilendirici materyaller, öğrenciler için psikoeğitim programları ve arkadaşlık ilişkilerini güçlendirmeye yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımızca “Şiddet Algısı Araştırması” ve “Dijital Dünyada Ekran Kullanımı Araştırması” gibi araştırmalarla öğrencilerin karşılaşabileceği risk alanlarına ilişkin veri temelli değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu çalışmaların sonuçları, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin genel, yerel ve özel hedeflerinin belirlenmesinde; risklerin erken fark edilmesinde ve önleyici programların geliştirilmesinde kullanılmaktadır.

2025 yılında internet kullanan 16-24 yaş grubundaki gençlerin önemli bir bölümünün üretken yapay zekâ kullandığını beyan etmesi, dijital dönüşümün gençler arasında hızla benimsendiğini göstermektedir. Bu oran, teknolojinin yalnızca eğlence veya iletişim aracı olarak değil; öğrenme, içerik üretme, problem çözme ve yaratıcılığı destekleme amacıyla da kullanıldığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte söz konusu gelişme, gençlerin yapay zekâyı bilinçli, etik, güvenli ve üretken biçimde kullanabilmeleri için dijital okuryazarlık becerilerinin güçlendirilmesi gerektiğini de göstermektedir.

Bakanlığımızca bilinçli teknoloji kullanımı, teknoloji bağımlılığı, problem çözme becerileri, zaman yönetimi, serbest zamanı değerlendirme ve siber zorbalık konularında çalışmalar yürütülmektedir. Öğrencilerin teknolojiyi bilinçli kullanmalarını teşvik eden içerikler dijital ortamlarda yayımlanmakta; ayrıca ortaokul ve lise öğrencilerinin mesleki yönelimlerini desteklemek ve dijital yeterliklerini geliştirmek amacıyla bilgisayar destekli ulusal mesleki ilgi, mesleki beceri ve mesleki değer envanterleri kullanılmaktadır.

Yükseköğretim net okullaşma oranı, üniversiteye yerleşme oranları ve yükseköğretimden ayrılma süreçleri, yükseköğretim sistemi ve ilgili kurumların görev alanlarıyla bağlantılıdır. Bakanlığımızın görev alanı bakımından ise öğrencilerin ortaöğretimden mezuniyete kadar eğitim sisteminde kalmalarının desteklenmesi, akademik ve mesleki yönlendirme hizmetlerinin güçlendirilmesi, ortaöğretim programlarının çağın ihtiyaçlarına göre güncellenmesi ve öğrencilerin yükseköğretime, mesleki eğitime veya istihdama geçişlerini destekleyecek temel becerilerle donatılması esas alınmaktadır.

Genç işsizliği ve genç kadınlarda işsizlik oranına ilişkin değerlendirmeler de yalnızca eğitim sistemiyle açıklanamayacak çok boyutlu niteliktedir. Bununla birlikte Bakanlığımızca

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

mesleki ve teknik eğitim programlarının sektör ihtiyaçlarıyla uyumlu hâle getirilmesi, öğrencilerin kariyer planlama becerilerinin desteklenmesi, mesleki yönlendirme hizmetlerinin güçlendirilmesi, iş dünyasıyla iş birliklerinin artırılması ve öğrencilerin istihdam edilebilirlik becerilerinin geliştirilmesi yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.

Sonuç olarak Bakanlığımız; gençlerin eğitimden kopmasını önlemek, eğitim-istihdam ilişkisini güçlendirmek, risk altındaki çocuk ve gençleri desteklemek, psikososyal dayanıklılığı artırmak, bağımlılık ve akran zorbalığı gibi risklerle mücadele etmek ve dijital çağın gerektirdiği becerileri kazandırmak amacıyla ilgili kamu kurumları, üniversiteler, sektör temsilcileri, sivil toplum kuruluşları ve yerel paydaşlarla iş birliği içinde çalışmalarını sürdürmektedir.